

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Explicatur causa Joannis Episcopi Nicopolitani, qui temporibus Hormisdæ Papæ relationem de ordinatione sua non miserat secundùm morem ad Dorotheum Episcopum Thessalonicensem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

est à Sixto, cum ea ipsa amplitudine auctoritatis quam superiores Pontifices decessoribus ejus tribuerant. Indicta erat anno **C D X X V**. Synodus Episcoporum apud Thessalonicam. Ad Episcopos ergo in synodo apud Thessalonicam congregandos scribens Sixtus de Anastasio, his eum verbis commendat: *Nos fratri & cœpiscopo nostro Anastasio tantum tribuimus quantum decessoribus ipsis à nostris decessoribus attributum. Priorum judicium sequimur hæc constituendo quæ ab his novimus constituta, quia & ipsum hujus probamus meriti cujus fuerunt illi qui talia meruerunt. Nullus obvict salubribus constitutis, nullus præceptionibus his resulet. Habeant honorem suum Metropolitanis singularum, salvo hujus privilegio, quem honorare debeant amplius honorati. In provincia sua jus habeant ordinandi. Sed hoc inscio vel invito, quem de omnibus volumus ordinationibus consuli, nullus audeat ordinare. Ad Thessalonicensem majores causæ referantur antistitem. Ipsum major cura respicit eos qui ad episcopatum vocantur discutiendi sollicitius & probandi. Ipse optimos solerissimosque de vestro numero eligat quos negotij secum adsciscat arbitros, aut sine se tribuat qui in disceptationem missa componat.*

V. Sed operæ pretium est aliam Sixti constitutionem, qua potestas Episcopi Thessalonicensis paulo apertius declaratur, referre, directam universis Episcopis per Illyricum, datam autem xv. Kal. Januar. Aëtio iterum & Segisvulto Consulibus, id est, anno Christi quadringentesimo trigesimo septimo. *Illyricanæ omnes Ecclesiæ, inquit, ut à decessoribus nostris accepimus, & nos quoque fecimus, ad curam nunc pertinent Thessalonicensis antistitis; ut sua sollicitudine, si quæ inter fratres nascantur, ut assolent, actiones, distinguat atque definiat, & ad eum quicquid à singulis sacerdotibus agitur referatur.* Hæc mirari subit infelix Holstenij judicium de vero sensu hujus loci, ex quo manifestè colligi putat privilegium illud, non sedis, sed personæ privilegium fuisse, additque statim curam illam alij Episcopo urbis alterius pro arbitrio Romani Pontificis demandari potuisse. Istum verò sensum colligit ex voce *Nunc*, ac si possessio præsentis temporis aboleret omnem aliam possessionem, cum è contra ex contextu epistolæ constet hæc agi de privilegio Ecclesiæ, non verò personæ, uti suprâ diximus.

VI. Quòd autem ait Holstenius curam illam alij Episcopo urbis alterius pro arbitrio Romani Pontificis demandari potuisse, facile assentior. Nam & posteriorum temporum exempla probant eos alios Episcopos delegasse vices suas in variis provinciis. Sed an cura illa sic alij Episcopo tribui potuerit ut non

amplius Thessalonicensi incumberet, & ab eo prorsus auferretur, non ita exploratum habetur. Nullus quippe dubitat, ut adnotatum est ab illustrissimo Archiepiscopo, quin privilegia quæ propter merita conceduntur, in contractus naturam transeant, ideòque revocari nullo modo possint. Magna porrò Thessalonicensium Episcoporum in sedem apostolicam merita fuisse probant Romanorum Pontificum epistolæ ab Holstenio editæ. Præterea cum consuetudo, uti suprâ diximus, obtineat vim legis, & convelli non possit, constat vicarium apostolicæ sedis adimi non potuisse Ecclesiæ Thessalonicensi, tamen causam abolendo privilegio fortassis dedisset is qui cathedræ illi præsidebat. Nam licet interdum diversa sint merita præfidentium, ut ait sanctus Leo, tamen jura permanent sedium; & ut ait Alexander III. in epistola ad Thomam Archiepiscopum Cantuariensem, *ex delicto persone non debet Ecclesiæ jacturam aliquam vel incommòdum sustinere.* Denique semper, sed præcipuè in causis ecclesiasticis, vitandum est scandalum, & Summi Pontifices maximè cavere debent ne rescriptis suis scandali occasionem præbeant. Scandala porrò & offensiones in republicam Christianam invehuntur, quando status ecclesiasticus aliqua novitate percellitur, & consuetudines receptæ convelluntur. Dedit magnum istius rei exemplum ætas Hormisdæ Romani Pontificis, & quidem in occasione quæ convellebat privilegia Thessalonicensis antistitis, ut necesse non sit exempla petere è longinquo.

VII. Ioannes Nicopolitanus Episcopus, idemque veteris Epiri Metropolitanus, relationem de sua ordinatione, sicut verus consuetudo posebat, non miserat ad Dorotheum Episcopum Thessalonicensem, propterea quòd is non erat in communionem sedis apostolicæ, & quia Pontifex Hormisdæ præceperat ne quis debitam sedi Thessalonicensi reverentiam exhiberet, nè eum susceperet ceu Vicarium sedis apostolicæ. Hanc Ioannis temeritatem acriter ultus est Dorotheus, principali auctoritate frater. Ioannes ergo agnoscens se imparem Dorotheo, literas ea de re ad Hormisdam scripsit per Diaconum suum, licentiam petens destinandi relationem ad Episcopum Thessalonicensem secundum consuetudinem. At Hormisdæ Episcopus illum admonuit nè tale aliquid aude-re tentaret, si cum ipso veller in communionem persistere; & Episcopis Epiri id ipsum sub consultationis colore poscentibus rescriptis se hujus illis rei auctorem existere non posse, quam, si inscio se cognosceret factam esse, culparet. Ne tamen afflictò non opitularetur,

Apud Holsten.
pag. 91.

Apud Holsten.
pag. 99.

Vide suprâ cap.
22.

retur, Ennodium & Peregrinum Episcopos misit Thessalonicam cum literis ad Dorotheum; & dato eis commonitorio præcepit uti cum ad eum pervenissent, monerent ut se ab Ecclesiæ Nicopolitanæ concussione suspenderet, rationem reddentes, quia non potuit reversus ad communionem & ad corpus Ecclesiæ cum illis qui necdum reversi sunt quidquam habere conjunctum; nos non solvere à prædecessoribus nostris concessa privilegia, si ipse ecclesiastica instituta non deserat. Contendebat enim Dorotheus Ioanni liberum non fuisse omittere obsequium quod ex veteri consuetudine & ex apostolicæ sedis privilegio debebatur Ecclesiæ Thessalonicensi. Itaque cum illum justam causam habere videret Hormisdæ, neque facile vinci posse hominem tot munitis insistentem, ut qui præter auctoritatem sedis suæ, principales quoque & iudicarias potestates sibi faventes haberet adversus Ioannem, Legatis suis præcepit ut eum ad concordiam & ad unitatem inducerent oblata privilegiorum confirmatione. *Certe redeat ad unitatem, inquit, & nos cum eo insistemus ut omnia privilegia quæcunque consecrata est à sede apostolica Ecclesiæ eius, inviolata serventur.* Ad ipsum verò scribens, fatetur Ioannem debuisse secundum consuetudinem ad Thessalonicensem Ecclesiam ordinationis suæ initia dirigere, ceterum consuetudinem non fuisse neglectam, sed vitata contagia. Et quia Dorotheus contendebat privilegia Ecclesiæ suæ indulta servanda esse, illum his verbis interpellat Hormisdæ: *Quo pudore, rogo, privilegia circa te illorum manere desideras quorum mandata non servas, & reverentiam quam non exhibes fidei, cupis tibi ecclesiastica potestate deferri?*

VIII. Quis fuerit causa istius exitus, non inveni traditum memoriæ literarum. Nam & biennio post Dorotheus ab Hormisdæ divisus erat, & Ioannes Nicopolitanus Episcopus adhuc pertimescebat malevolorum suorum calumniam, ut Hormisdæ verbis utamur. Injunctis per ea tempora Legatis suis Hormisdæ petere ab Imperatore uti Dorotheus ad Urbem dirigeretur, illic examinandus in causa fidei. Et cum inaudivisset eum Constantinopolim iussu Principis evocatum fuisse, mandat aliis literis insistere apud Imperatorem ne in eandem civitatem denuo revertatur, sed episcopatus, quem nunquam bene gessit, honore deposito, ab eodem loco ac Ecclesiâ longius relegatur, vel certe huc ad Urbem sub prosecutione congrua dirigatur. Legati rem, ut iussi erant, Iustino Augusto retulerunt, poscentes ut ad percipiendam doctrinam catholicæ puritatis Romam præfatus Dorotheus mitteretur. Negavit Iustinus; & repente Dorotheus, qui in civi-

Tom. II.

tate Heracleensi attinebatur, abire permittus est.

IX. Hæc tamen discordia, ut ego quidem arbitror, Hormisdæ dedit occasionem distrahendi Epirum à corpore provinciarum quæ Vicario Thessalonicensi parebant, committendique vices apostolicæ sedis per eam provinciam Episcopo Nicopolitano. Quod ut melius intelligatur, meminisse debemus eorum quæ supra diximus, cum tractarem de his quæ apud Hormisdæ acta sunt pro confirmatione privilegiorum Ecclesiæ Thessalonicensis, nimirum illum in Commonitorio Legatis suis dato pollicitum esse quod si Dorotheus ad unitatem rediret, id est, Acaciano schismati renuntiaret, ipse omnia privilegia quæcunque consecrata est à sede apostolica Ecclesiæ eius, inviolata servaret. His verbis promissam esse confirmationem vicariatus per Illyricum nemo est, opinor, qui ambigat. Itaque si ostendere possumus parem in hoc Nicopolitani Episcopi causam fuisse ævo sancti Gregorij, satis constabit eum diu antè fuisse sedis apostolicæ Vicarium per Epirum, nimirum jam inde à temporibus Hormisdæ. Rescribens ergo Gregorius ad Episcopos Epiri, qui ad eum scriplerant de ordinatione Andreæ Episcopi Nicopolitani, hæc ait: *Supra scripto igitur Andreæ fratri & cœpiscopo nostro Pallium nos direxisse cognoscite, atque privilegia cuncta concessisse quæ prædecessores nostri ejus prædecessoribus contulerunt.* Si extaret Gregorij epistola ad Andream, fortassis aperta vicariatus istius testimonia in ea reperirentur. Hoc auxilio destituti, cogimur agere argumentis. Ac primum quidem observandum est ad Episcopum Romanum referri de ordinatione Episcopi Nicopolitani, prorsus contra veterem morem, si tum Epirus fuisset subjecta Thessalonicæ. Nam tum Episcopus Thessalonicensis, qui erat Eusebius, erat in communionem sedis apostolicæ, ut docent variæ Gregorij epistolæ ad ipsum data. Ad hunc ergo, non ad Gregorium, referri debuit de ordinatione Andreæ. Sed quoniam tum sedes ejus æqualibus privilegiis utebatur cum Thessalonicensi, à cujus potestate exempta fuerat, necessarium erat ut eundem morem in ordinationis suæ initiis servaret Andreas quem Thessalonicenses Episcopi servabant, nimirum ut relationem de ordinatione sua mitteret ad Summum Pontificem. Secundò, Gregorius Pallium, quod erat Vicariorum apostolicæ sedis insignis, (licet interdum etiam aliis Episcopis daretur) mittens ad Andream, confirmat omnia privilegia Ecclesiæ illius collata à prædecessoribus suis, idque iis verbis quæ, si conferantur cum verbis Hormisdæ supra relatis,

K

S. Gregor. lib. 11
indict. 14. epist. 71